

Nr 891

Av fru Löfqvist m. fl., om framflyttning av den för tillämpning av ensittarlagen avgörande tidpunkten.

Riksdagen antog under höstsessionen 1967 förslag till ändringar i ensittarlagen (prop. 144). Ändringarna innebar bl. a. att den för tillämpning av lagen avgörande tidpunkten den 1 januari 1919 flyttades fram till den 1 januari 1928. I motionerna I: 892 och II: 1106, som väcktes i anledning av propositionen, anfördes bl. a. följande:

Den föreslagna nya tidpunkten, den 1 januari 1928, har enligt vårt förmenande valts på ett sätt som utestänger alltför många människor för vilka liknande sociala skäl föreligger som de som ursprungligen motiverade lagens tillkomst och om vilka departementschefen erinrar, då han konstaterar att »lagstiftningen på sin tid fyllde en betydelsefull social uppgift». Av olika skäl förekom nämligen i vissa delar av landet bostadsbyggande på nyttjanderättsmark i samma former, som motiverat lagens tillkomst, ända fram till dess den på 1946 års riksdagsbeslut grundade nya bostadspolitiken fördes ut i verkligheten. Den föreslagna lagändringen motsvarar sålunda inte hela det faktiskt föreliggande behovet.

Justitieministern har i sitt förslag till lagändring beträffande den ovan angivna tidpunkten följt 1954 års fastighetsbildningskommittés förslag. Kommittén kommer i sitt utlåtande till det resultatet att frågan bör avgöras efter avvägning mellan nyttjanderättsinnehavarens och jordägarens intressen och med beaktande av allmänna intressen. Kommittén understryker att sådana allmänna intressen som önskvärdheten av konsekvens i lagstiftningen och av en från samhällssynpunkt lämplig fastighetsindelning berörs av en utvidgning av inlösningsrätten. Enligt kommittén skulle dock några mera vägande invändningar knappast kunna resas mot en framflyttning av tidsgränsen till den 1 januari 1928. Enligt vår uppfattning har det kvarvarande sociala motivet för att tillförsäkra inlösningsrätten även åt de nyttjanderättsinnehavare som tillkom under 1930-talet — under förutsättning att det gäller stadigvarande bostad — en sådan tyngd att den tidsmässiga utvidgningen av inlösningsrätten bör göras så stor att även dessa får del av den. I likhet med vad överlantmätaren i Örebro län uttalar i sitt av länsstyrelsen i länet biträdda remissyttrande menar vi att de sociala intressena, på grund av att gränsdatum för inlösningsrätt lagts så tidigt som skett, inte tillgodoses i samma utsträckning i det föreliggande lagförslaget som vid tillkomsten av ensittarlagen.

Ett par remissinstanser framhåller året 1948 såsom ett lämpligt gränsår med tanke på önskvärdheten av att nyttjanderättsinnehavare efter inlösen får ökad möjlighet att lånevägen upprusta bostaden. En remissinstans anser att man, för att utvidga lösningsrätten till bostäder som är av betydelse för den sociala bostadsförsörjningen, skäligen kan flytta fram tidpunkten ett tiotal år längre än kommittén föreslagit, alltså till omkring 1938. Med tanke på vad som ovan sagts om den nya bostadspolitikens in-

förande år 1946 är det tveksamt om en gränsdragning vid 1938 ger det önskade bostadssociala skyddet åt hela den grupp det här gäller. Av detta skäl anser vi det rimligast att tidsgränsen i ensittarlagens § 1 anges till den 1 januari 1948.

Vi vidhåller alltjämt vår uppfattning att tidpunkten i fråga bör anges till den 1 januari 1948, och hemställer därför,
att riksdagen för sin del antager följande

Förslag till

L a g

angående ändring av 1 § ensittarlagen.

1 §.

Den som — — — under förutsättning;
dels att — — — tio år;
dels att marken sedan den 1 januari 1948 varit bebyggd med nyttjanderättshavare tillhörigt boningshus, som under samma tid utgjort stadigvarande bostad åt honom och hans familj;
och dels — — — nyttjanderättshavarens byggnader.
Avlider nyttjanderättshavare — — — särskilt stadgat.
Ändå att — — — om nyttjanderättshavare.
Vid uppskattning — — — varit förutsatt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1968.

Stockholm den 26 januari 1968

Thyra Löfqvist (s)

Nils Fridolfsson (s)

i Rödeby

Astrid Bergegren (s)

Arne Persson (cp)

i Heden

Einar Rimmerfors (fp)

Axel Jansson (vpk)

David Gomér (cp)

Rosa Svensson (s)

Elias Jönsson (fp)

Marta Lindberg (s)

i Ingemarsgården

Bengt Börjesson (cp)

i Falköping

Carl-Wilh. Lothigius (h)

Per Petersson (h)